

Προγράμματα διορθωτικής αγωγής Τεύχος Γ'

Τομείς Προγράμματος Αποκατάστασης:

- Λεξιλόγιο
- Προφορικός λόγος
- Αναγνωστική κατανόηση

my - book.gr

Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο	4
Λεξιλόγιο	16
Γρήγορη ονομασία εικόνων (με χρονομέτρηση)	16
Ενίσχυση λεξιλογικής ικανότητας	18
Σημασιολογία	27
Κατηγοριοποιήσεις	37
Ανάπτυξη λεξιλογίου	39
Εμπλουτισμός λεξιλογίου	41
Προφορικός λόγος	52
MME	62
Ανακύκλωση	63
ΟΤΕ	64
Αναγνωστική κατανόηση	66
Οπτικός Οργανωτής	66
Στρατηγικές Αναγνωστικής Κατανόησης	71
Οπτικοποίηση	71
Ζάρι Ανάγνωσης	72
Σύγκριση κειμένων	73
Πολλαπλής Επιλογής	75
Πληροφοριών	75
Συμπλήρωση Κενών	76
Ανάγνωση και κατανόηση κειμένου	77
Φύση	80
Το τυφλοπόντικο	82
Θάλασσα	87
Προφορική Απόδοση Κειμένων	91
Ο γάτος και τα ποντίκια	91
Οι Δύο Φίλοι και η Αρκούδα	94
Ο λύκος και το λιοντάρι	95

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Οι μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν επίκεντρο ενδιαφέροντος αρκετών επιστημονικών κλάδων. Ως κοινή μαθησιακή δυσκολία θεωρείται η δυσλεξία που βασίζεται στη δυσκολία αποκωδικοποίησης λέξεων. Η αντιμετώπιση της δυσλεξίας και γενικότερα των μαθησιακών δυσκολιών απαιτεί σωστή ενημέρωση από ειδικούς, έγκαιρη διάγνωση, καθώς και ομαδοσυνεργατική συμμετοχή παιδιών, γονέων και ειδικών επιστημόνων στη διαδικασία αυτή. Αναλογιζόμενοι την αναγκαιότητα ύπαρξης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος προσαρμοσμένου στις μαθησιακές ανάγκες του κάθε παιδιού, σχεδιάστηκε το παρόν διδακτικό πρόγραμμα βασιζόμενο στα ελλείμματα των παιδιών με δυσλεξία. Το υλικό εφαρμόστηκε σε 2 μαθητές της Β', 1 της Γ', 1 της Δ' και 1 της Ε' Δημοτικού, με διαγνωσμένα συμπτώματα δυσλεξίας. Τα αποτελέσματα του προγράμματος διαμορφώθηκαν μέσω της ποιοτικής έρευνας, με σύντομη συνέντευξη σε εκπαιδευτικούς, που αξιοποίησαν τη διδακτική μεθοδολογία παρέμβασης. Συμπερασματικά, αναδείχτηκε πως το παρόν πρόγραμμα αποκατάστασης ήταν σημαντικό για την καλύτερη γνώση και απόκτηση δεξιοτήτων, αξιοποιώντας τις τεχνικές εικονογράφησης, δραστηριότητες επεξεργασίας και χρήσης οπτικοποιημένου υλικού.

Λέξεις-κλειδιά: μαθησιακές δυσκολίες, δυσλεξία, διάγνωση, εξατομικευμένη διδασκαλία

Εισαγωγή

Η έννοια των μαθησιακών δυσκολιών χαρακτηρίζεται ως μία κατηγορία στην οποία εντάσσονται τα παιδιά με δυσκολίες στη μαθησιακή διαδικασία. Προκειμένου να αναγνωρισθεί η ύπαρξη των μαθησιακών δυσκολιών τίθενται ορισμένα κριτήρια.

Αρχικά, η σχολική μάθηση είναι μία απαιτητική δραστηριότητα που προϋποθέτει την ανταπόκριση του παιδιού σε συγκεκριμένους διδακτικούς στόχους. Απαιτείται να υπάρξουν τεκμηριωμένες αποδείξεις που να αποδεικνύουν πως το εκπαιδευτικό πρόγραμμα δεν προσανατολίζεται στις ανάγκες του κάθε παιδιού.

Επιπρόσθετα, χρειάζεται η ύπαρξη ενδείξεων σε ψυχολογικές/νοητικές λειτουργίες, καθώς και το γεγονός πως οι μαθησιακές δυσκολίες δεν οφείλονται σε προβληματικές συμπεριφορές ή μειονεξίες (Αλεξόπουλος, 2011).

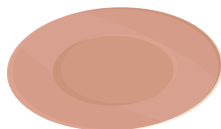
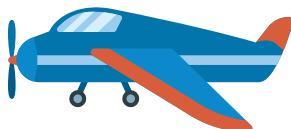
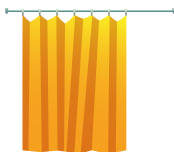
Είδη μαθησιακών δυσκολιών

- Διαταραχές ανάγνωσης ή δυσλεξία: Αποτελεί το πιο σημαντικό ζήτημα το οποίο αντιμετωπίζουν οι μαθητές με δυσκολίες. Βέβαια, η δυσλεξία συνδέεται με ποικίλα συμπτώματα που εμφανίζονται σε μαθησιακό επίπεδο, όπως η αφομοίωση κειμενικών εννοιών, η προφορική απόδοση μαθημάτων, δυσκολίες στον γραπτό λόγο και στις αριθμητικές ικανότητες (Καρπαθίου, 2007).
- Διαταραχή γραπτής έκφρασης ή δυσορθογραφία: Αφορά προβλήματα στην παραγωγή γραπτού λόγου, καθώς και ένα είδος αδυναμίας του νοητικού δυναμικού παρά τη χρονολογική ηλικία του ατόμου (Παντελιάδου, 2000).

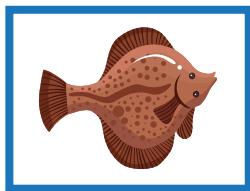
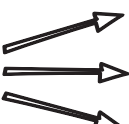
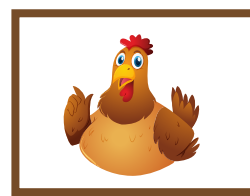
Λεξιλόγιο

Γρήγορη ονομασία εικόνων (με χρονομέτρηση)

Επισήμανση: Κοιτάς τις εικόνες και ονοματίζεις γρήγορα.

Επισήμανση: Χρωματίζω το κουτάκι, για να δείξω πού ζει το κάθε ζώο.

		νερό δάσος σπίτι	
		νερό δάσος σπίτι	

Επισήμανση: Γράφω δίπλα σε κάθε λέξη μία άλλη που να ταιριάζει.

χτένα, φως, κουμπί, κούπα, βίδα, χρώμα, μπίρα, μπάλα, ξύστρα, κλωστή, γόμα, ψωμί

λάμπα		παίζω	
ρούχο		ξύνω	
μαλλιά		πίνω	
νερό		ράβω	
ρόδα		σβήνω	

Επισήμανση: Σημειώνω με Χ ό,τι κάνει ο χτίστης και διαβάζω.

Ο χτίστης	γράφει παίζει χτίζει βάφει	
----------------------	--	---

Επισήμανση: Βρίσκω τα ζευγάρια με τις αντίθετες λέξεις.

ξίνος	νέος
γέρος	γλυκός
καλός	κοντός
μαύρος	εχθρός
φίλος	άσπρος
ψηλός	κακός

Επισήμανση: Γράψε δύο διαφορετικές σημασίες για καθεμία από τις λέξεις.

Διαβήτης: _____

Γύρος: _____

Γλώσσα: _____

Βήμα: _____

Επισήμανση: Βρίσκω τις έννοιες.

(σύμμαχος, συμμαθητής, σύζυγος, συνέταιρος, συνταξιδιώτης, συγγενής, συμπαίκτης,
σύγχρονος, συμπατριώτης, συγκάτοικος, συνάδελφος)

Πώς λέγεται αυτός...

... που είμαστε μαζί στην ίδια τάξη; _____

... που ζούμε στην ίδια εποχή; _____

... που δουλεύουμε μαζί; _____

... που μένουμε μαζί; _____

... που έχουμε μαζί μία επιχείρηση; _____

... που έχω παντρευτεί μαζί της/του; _____

... που είναι μαζί μου στη μάχη; _____

... που παίζουμε στην ίδια ομάδα; _____

... που είμαστε από το ίδιο μέρος; _____

... που ανήκουμε στο ίδιο σόι/οικογένεια; _____

... που ταξιδεύουμε μαζί; _____

Επισήμανση: Βάζω στην κατάλληλη στήλη τις λέξεις.

(υπέρβαρος, υπολοχαγός, προϊστορία, πρόλογος, εισβολή, υπόγειος,
πρόβλεψη, εισαγωγή, είσοδος, υπερβολή, υποθαλάσσιος, υπερευαίσθητος)

Προ-	Εισ-	Υπο-	Υπερ-

Επισήμανση: Βρες **τι είναι** η κάθε λέξη.

- Τι είναι κόκκινο, είναι φρούτο κι έχει κουκούτσια;

- Τι έχει ουρά, βλέπει τη νύχτα και κυνηγάει ποντίκια;

- Τι είναι τετράγωνο, έχει πόδια κι ακουμπάμε πράγματα πάνω σε αυτό;

- Τι είναι ορθογώνιο, έχει χερούλι και το ανοίγουμε για να παίρνουμε αέρα;

- Τι είναι μεγάλο, έχει κορδέλα και πολλές φορές όταν το ανοίγουμε μας περιμένει έκπληξη;

Επισήμανση: Γράψε την περιγραφή του κάθε ουσιαστικού.

παπούτσι

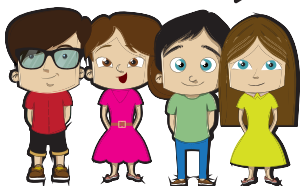
καθρέφτης

μαξιλάρι

ελέφαντας

★ Ερωτήσεις! ★

★ Ας παίξουμε! ★

Σπουδαία δουλειά!

ΣΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

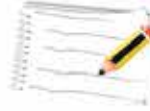
Πελάτης: Γεια σας!

Σερβιτόρος: Γεια σας, καλημέρα!

Σερβιτόρος: Μπορώ να πάρω την παραγγελία σας;

Πελάτης: Ναι! Θα ήθελα....., παρακαλώ.

Πελάτης: Έχετε τραπέζι για, παρακαλώ;

Σερβιτόρος: Ναι, έχω.

Ακολουθήστε με. Καθίστε.

Πελάτης: Ευχαριστώ!

Σερβιτόρος: Θα θέλατε κάτι να πιείτε;

Πελάτης: Ναι! Θα ήθελα

Σερβιτόρος: Ορίστε, καλή όρεξη!

Πελάτης: Μπορώ να δω το μενού σας;

Σερβιτόρος: Ναι, φυσικά. Εδώ είναι.

Πελάτης: Τον λογαριασμό, παρακαλώ!

Σερβιτόρος: Αμέσως. Είναι ευρώ.

Πελάτης: Ορίστε!

Σερβιτόρος: Ευχαριστώ!

Σερβιτόρος: Ευχαριστούμε! Αντίο!

Πελάτης: Κι εγώ ευχαριστώ! Αντίο!

Αναγνωστική κατανόηση

Οπτικός Οργανωτής

Όταν δεν καταλαβαίνω αυτό που διαβάζω,
σταματώ το διάβασμα και...

ΜΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΜΟΥ

- Βρίσκω τις λέξεις που δεν καταλαβαίνω και ρωτάω τι σημαίνουν.
- Ξαναδιαβάζω το τελευταίο κομμάτι που διάβασα.
- Κοιτάω τις εικόνες (εάν υπάρχουν) μήπως και με βοηθήσουν να καταλάβω.
- Σκέφτομαι εάν ξέρω τίποτε άλλο γι' αυτό που διαβάζω.
- Δημιουργώ στο μυαλό μου μια εικόνα για αυτό που διαβάζω και φαντάζομαι κάθε σκηνή.
- Ρωτάω τον εαυτό μου ερωτήσεις γι αυτά που διαβάζω και τις απαντώ.
- Κοιτώ τα προηγούμενα και τα επόμενα.
- Σκέφτομαι τι είναι αυτό που διαβάζω (γιατί το διαβάζω, τι θέλω να μάθω από αυτό).

ΜΕ ΜΟΛΥΒΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΙ

- Χωρίζω το κείμενο σε κομμάτια και τα διαβάζω ένα ένα.
- Χωρίζω τις προτάσεις σε μικρότερες και τις ξαναδιαβάζω.
- Υπογραμμίζω τα κύρια σημεία ή τις λέξεις - κλειδιά.
- Κρατώ σημειώσεις ή κάνω ένα σχεδιάγραμμα.
- Υπογραμμίζω τα δύσκολα σημεία και ζητάω βοήθεια γι' αυτά.
- Γράφω μια περίληψη των προηγούμενων.